

честь и признателностъ. Нъ и за усмирение то на тия жалки въстания тя нѣмаше сила. Посредъ текуштити събития, български ти ужаси освѣтляватъ цѣло то това дѣло съ страшна свѣтлина. Не се погрижиха да ни доставатъ или нарочно са крили отъ насъ свѣденіята за тия ужаси : нъ не можиха съвсѣмъ да ги потаеътъ. И ето какво сега е ясно : Турция, на която властъ та бѣ утвърдена само на сила, изгубила е тая сила. Ний се научаваме, че единъ пруски офицеръ ѝ съставилъ планъ тъ на походъ тъ. Сила та исчезна и съ нея наедно исчезнаха доблестити, които ѝ са свойствени ; остава само гордостъ та и страстити на сила та, а сама та сила нѣма.

Врѣме е сега да изясна смѣтка та, която дълго, може би, твърдѣ дълго сме оставили безъ провѣрение и почти неразгледана.

При обсъждане то на това голѣмо и мрачно дѣло, невъзможно е да се испусне изъ видъ настроение то на британско то правителство и негови ти дѣйствия. Прѣдмѣтъ тъ, по само то свое естество е толкова забѣлжителенъ и по свойство то на приетити мѣрки и распоряждания отличава се съ такива особености, штото за мене би било просто неизвинително да се въздържа отъ обсъждане то дѣйствия та на правителство то и отъ непосредствено то и рѣшително указание на това, което ми се прѣдставлява въ тѣхъ грубо заблуждение и погрѣшка : азъ съмъ длъженъ да говоря колкото е възможно по-ясно и за това, да не би деликатностъ та на замълчавание то да се покаже загатване за злоупотремено съучастие на правителство то въ злодѣяние то ; а да му се прѣпиши обвинение отъ такъва важностъ би било дѣло лекомислено и нечестно. Нъ послѣдствия та на приетити отъ него мѣрки са били, споредъ мене, плачевни. Колкото се касае до самити тия мѣрки и до подбудителни ти причини, които, повидимому, са ги извикали — то ето грѣшкити, които азъ считамъ за длъжностъ да прѣдстава. Правителство то не е разбрало права та и длъжности ти, относително до поданници ти, а особено до християнски ти поданници на Турция —